

Погоржельська М.М., Нікандрова К.К.
студентки 4-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗНАЧЕННЯ ОРАТОРСЬКОГО МИСТЕЦТВА В ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА

Здавна вважається, що ораторське мистецтво – один з способів вираження думок, волевиявлень, почуттів та емоцій. А у випадку адвоката, ораторське мистецтво – засіб впливу на аудиторію.

Ораторське мистецтво можна розглядати не тільки лише як складову частину професіональних якостей, а ще й як ефективним засобом емоційного впливу. Виразність промови та її емоційне забарвлення допомагають оратору краще передати свою думку, а також акцентувати увагу на головних деталях проблеми. Точно вибрані мовні засоби допомагають хвилювати аудиторію.

Виступ у суді – це один з найскладніших і відповідальніших моментів у захисника. Для того щоб впевнено відстоювати інтереси осіб, які потребують правової допомоги, слова правника мають бути аргументовані та переконливими. Саме тому вміння кваліфіковано переконати та захистити інтереси клієнта – найголовніший обов'язок правника.

Але для того, щоб промова була, в першу чергу, переконливою, потрібно дотримуватися відповідних умов. Адвокат повинен прекрасно знати матеріали справи, орієнтуватися в обставинах, доказах, правильно оцінювати всі факти, що мають відношення до справи. Для переконання і впливу він має наводити, перш за все, ті факти, що діють на свідомість слухачів, тобто логічні докази.

Зазначимо, що кожен судовий ритор, відповідно до своєї процесуальної позиції, аналізує й дає оцінку зібраним доказам, формулює свої висновки, котрі мають стати переконливими й обґрунтованими, бо саме цього і чекає судова аудиторія.

Спілкування з судовою аудиторією – це один з найважливіших завдань судового ритора. Судова промова є важливим засобом у розумінні ораторами своїх процесуальних функцій, оскільки в ній концентруються висновки у справі, позиція оратора. Тут повинні гармонійно поєднуватися найрізноманітніші переконливі засоби комунікації. Вказана діяльність вимагає дуже високого професіоналізму, дотримання певних етичних засад (потрібно відчувати міру що дозволено говорити, а що не потрібно, щоб не зіпсувати свою репутацію чи не підвести власного клієнта), красномовства та харизматичності. Погоджуємося, що оратор користується народною прихильністю лише тоді, коли завчасно продумує, що буде говорити: лише цим доводить він свою відданість народу, а той, хто не турбується, як буде сприйнята його промова, діє... як людина, яка більше спирається на силу, ніж на переконання” [3].

Аналізуючи наукові думки, можна визначити, що оратор завойовує увагу своєї аудиторії більше не категоричністю своїх суджень, а такою побудовою, яка б змогла привести слухачів до його висновку. Отже, потрібно бути більше переконливим, а не категоричним, адже перебільшення та активне нав'язування власної позиції може викликати негативні емоції, а ніж позитивні.

А.Ф. Коні відзначав, що щирість у відношенні до почуття і до ділових висновків чи затвердженого положення має складати необхідну належність до гарної, тобто такої, що претендує на вплив, промови. Щирість судового оратора привертає увагу аудиторії, викликає повагу і прихильність до нього, оскільки щирий оратор глибоко переконаний в правоті своїх думок і дійсно відчуває те, що він виражає словами [4].

На нашу думку, таке явище, як ораторське мистецтво – одне з найважливіших якостей сучасного адвоката. Вміння переконати та донести свою думку так, щоб інші повірили досягається виключно плідною роботою над собою та своїми навичками. Наразі ораторське мистецтво є однією з важливих тем в сучасній адвокатській спільноті, особливо коли Україна прагне інтегруватися до сім'ї європейських народів. Науковці та практики вважають, що це ще один крок на шляху до розвитку національних тенденцій риторичної культури; набуття і удосконалення знань і навичок ораторського мистецтва у професійній діяльності адвоката, що є наразі необхідним у процесі формування правничої освіти в Україні як незалежній державі.

Список використаної літератури:

1. Кацавець Р.С. Золоте джерельце: висловлювання про слово, мову, красномовство: навч. посібн. / Р.С. Кацавець. К., 2008. 50 с.
2. Сперанский М.М. Правила высшего красноречия / М.М. Сперанский. – М., 1973. 28 с.
3. Демосфен. Речи / Демосфен. М., 1954. 70 с.
4. Коні А.Ф. Избранное / А.Ф. Коні. М., 1989. 56 с.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Деменчук Марина Олександрівна**